

OPERETTEN OM MACK

Av Maja Bohne Johnsen i samarbeid med Trond Lie

KUNSTNERISK TEAM

Idé: Inger Buresund og Yngvar Julin

Regissør: Trond Lie

Scenograf: Gjermund Andresen

Scenografassistent: Marit Milvang

Kostymedesigner: Anette Werenskiold

Koreograf: Hege Holte Østbye

Lysdesigner: Øystein Heitmann

Lyddesigner: Jim-Oddvar Hansen

Komponist: Simon Revholt

Maskedesigner: Leo Thörn

MEDVIRKENDE

Helle Ottesen

Agnes Mack

Elisabeth Moberg

Amanda Mack

Anethe Alfvåg

Kristine Mack

Mari Lerberg Fossum

Maria Mack, senere Bredrup

Jørn Fuller-Gee

Johan Mack

Finn Arve Sørbøe

Lauritz Bredrup

Kristian Fredrik Figenschow

Wilhelm Bohne

Reidar Falck Sørensen/
Alexander Martinsen

Georg Dahl

Ingrid A. Evertsen

Jensine Hansen

Anna Karoline Bjelvin

Maren Jensen

Kyrre Vanebo

Georg Mack

I øvrige roller:

Mariama Fatou Kalley Slåttøy, Jardar Johansen,

Anne Guri Tvedt, Harald Bakkeby Moe,

Eirik Risholm Velle/Lars Kristoff, Julie Støp Husby

Barneroller:

Solvi Andrea Emberland

Jente 12, div roller

Karen Gamst Nergård

Jente 12, div roller

Benoni Brox Krane

Gutt, div roller

Sigurd Krogh

Gutt, div roller

Májá Helen Hætta Engan

Jente 8, div roller

Dagny Strøm

Jente 8, div roller

Eva Gamst Nergård

Jente 8, div roller

Musikere:

Ole-Morten Indigo Lekang *Orkesterleder*

Kent-Robin Nilsen *Musiker*

Tore Nedgård *Musiker*

Rikard Tøften Holst *Musiker*

Christoffer Nicolai Mathisen *Musiker*

PRODUKSJON

Inspisient: Hilde Mikkelsen

Barneansvarlig: Sophie Coupe, Mari Sofie Andreassen

Sufflør: Elisabeth Lyng

TEKNISK AVDELING

Andreas Wangsbro

Ann-Jorunn Pedersen

Bjørn-Hugo Nilsen

Eivin Steinholt

Ellen Tyldum Skogen

Else Ciljan Jakobsen

Gry Norberg

Helene Dorothea Sunde

Kenneth Andre Johansen

Linda Beate Sollie

Linda Nilsen

Liv Henriksen

Mari Sofie Andreassen

Martin Eilertsen

Neagoe Remus Florin

Peder Unger Weierholt

Regine Wilhelmsen

Rolv Odin Larssen

Ruben Westerli Johnsen

Rune Pedersen

Stein Eliassen

Stian Weenås Vevik

Synnøve Sjøblom

Thomas Myrvoll

Torbjørn Hjelman

Trond Håvard Gamst

Turid Ousland

Takk til familien Bredrup, Sveinulf Hegstad/Tromsø Museum,
Dramatikkens Hus, Arktisk Filharmon og Perspektivet Museum

Foto: Gisle Bjørneby Design: Tank Design Tromsø

HÅLOG
ALAND
TEATER

OPERETTEN OM MACK

AV MAJA BOHNE JOHNSEN
I SAMARBEID MED TROND LIE

Hålogaland Teater eies av Troms fylkeskommune, Finnmark fylkeskommune og Tromsø kommune

© Hålogaland Teater 2019

HÅLOG
ALAND
TEATER

OPERETTEN OM MACK

ET LITE STYKKE TROMSØHISTORIE

20 HALOGALANDTEATER.NO 19

En skrone med rot i virkeligheten

Historien bak oss er et virvar. Hva skjedde egentlig i stuen, i hodene, i innvollene til de som var her før oss? Det vet ingen. Derfor er denne historien en skrøne. Menneskene er blandet sammen og derfor ikke helhetlige sanne, og hendelsene er fortettet. Likevel er det kanskje like sant som noen historie. Det er sant er at dette er historien om en av Nord-Norges største bedrifter, AS L. Macks ølbryggeri og mineralvannsfabrikk, gjennom noen vanskelige år. Det er sant at dette er historien om kampen for tilværelsen for en hel landsdel og et folk.

INSPIRERT AV VIRKELIGE HENDELSER

Operetten om Mack er inspirert av virkelige hendelser og mennesker, men karakterene er blandet sammen, det er lagt til og trukket fra, og noe av familiens skjebne er hentet fra andre grener av Mack slekten. Likevel er det et forsøk på å portrettere et knippe mennesker som levde her for nesten hundre år siden og de problemstillingene de sto i den gang. Hendelsene når det gjelder Mack Bryggeri og kampen for å overleve som bedrift på 1920-tallet er sanne. Handlingen er riktignok fortettet, men ligger tett på virkeligheten. Det samme gjelder situasjonen i byen.

DE VANSKELIGE 20-ÅRENE

20-årene var noen vanskelige år i hele landet og spesielt her nord. Fisket slo feil flere år på rad og nøden var stor i landsdelen. Bedrifter gikk konkurs eller var på konkursens rand og flere bedrifter, blant annet skipsverftet og Mack Bryggeri, måtte sette ned både arbeidstid og lønninger. På slutten av 20-tallet gikk Mack gikk inn i en «daglig forbitret kamp med kontantene» og det hendte at Lauritz Bredrup lånte penger av sine ansatte for å betale ølavgiften. Man kunne se han haste gjennom Storgaten på mandager for å betale i siste liten, og det hendte også at han lånte det han manglet av kjenninger på veien.

«VERDENS LENGSTE FRILUFTSRESTAURANT»

Ølavgiften steg voldsomt i 20-årene, som et ledd i statens alkoholpolitikk, og gjorde det vanskelig for hele bryggerinæringen. Verst gikk det utover Mack som solgte mye bokøl, det ølet mange fiskere drakk, og som var det ølet som var høyest beskattet. Avholdsbevegelsen sto sterkt og var nært knyttet til arbeiderbevegelsen som vokste på 20-tallet og spørsmålet om skjenkebevilgning var stadig under hissig debatt. Og debatten var ikke ny, ei heller problemet «fyll og spetakke» i Tromsø. Men hva man nå enn mente med hensyn til alkoholpolitikk, så var det i mange år ikke mulig å ta seg et glass øl eller vin innendørs. Og folk som ville møtes over noen øl var henvist til å drikke hjemme eller utendørs. Og siden utsalget til bryggeriet var det eneste stedet man kunne kjøpe øl så sier det seg selv at det ble mange «friluftst restauranter» i området rundt, til glede og forargelse for byens befolkning. Sørsjeteen som ligger nedenfor Mack bryggeri, ble kalt for verdens lengste friluftst restaurant og den har for så vidt «holdt det gående» helt frem til i dag.

GRUNNLAGT AV EN INNVANDRER

Når man går bakover i byens historie så er det ikke til å unngå å bli både imponert og beveget over hva mennesker har gjort for at Tromsø skulle bli den byen den er i dag. Det er også en tankevekker at det vi oppfatter som en nordnorsk merkevare som Mack øl, blir laget av et bryggeri som ble grunnlagt av sønnen til en tysk innvandrер. En baker fra Tyskland som kom hit fordi broren hans skrev et brev i 1834 og sa at han måtte komme til Tromsø fordi bakevarene her var for dårlige. Så hadde wienerbrødene vært spiselige i Tromsø den gang så er det ikke sikkert at vi hadde hatt Mack øl i byen i dag. Takk og lov for det.

Maja Bohne Johnsen

Manusforfatter

